

Woensdag

29 Junij.

De uitgave dezer Courant geschiedt geregeld driemaal per week. De prijs van het abonnement is voor drie maanden f 2.25, en franco per post f 2.50. Men abonneert bij alle boekhandelaars en Postdirecteuren in het Rijk.

Advertentien worden geplaatst a 20 Ct. de regel, uitgezonderd Huwelijks-, Geboort- en Doodbekendmakingen, waarvan de prijs van 1 tot 6 regels f 1.20 is, en voor elk regel daarboven 20 Ct., behalve 55 Ct. zegelgeld voor iedere plaatsing. Brieven franco.

INGEZONDEN STUKKEN.

Werpings der Pensioen-wet.

(Vervolg van onze vorige.)

De grondt de Minister zich op de moegelykheid, dat de ambtenaren niet te raken, wanneer men niet pensioneren kan. Vooreerst moeten wij opmerken, dat het heit van ongeschikte ambtenaren, voor zoover zij dit niet door hooge jaren of eigen zijn geworden, de schuld zou zijn der zorgzaamheid van de regering; en dat het haar geenszins prikkel zijn kan, zich daarvoor te wachten, maar zij hare zorgeloosheid zoo maar door de schuld van anderen laten goedmaken.

In de ambtenaren ongeschikt geworden door ouderdom, dat hebben zij ook vele jaren genot gehad, en een vaste jaarlijkse belooning en zijn in staat om, bij een spaarzame levenswijze, of iets te leggen, of zich bij daartoe bestaande maatschappijen tegen den ouden dag in veiligheid te stellen, en waarom zou men toch bij de ambtenaren een andere zorg voor hun eigen toekomstig lot aannemen, bij de overige klassen der staatsburgers, die ook hunnen ouden dag moeten zorgen, hoewel daartoe, en tegenwoordigen tijd van overdrevene concurrentie in alle vakken, schier geene gelegenheid bestaat?

De ambtenaren in den regel minder verlicht, minder nadagkend, minder ordelijk van gedrag, en de overige klassen? Verre-er van daan, dat dit zou willen toestemmen. Verrigten zij dan anderen, afmattender arbeid, die hun eenen vroegen onderdom en een spoediger ongeschiktheid voor arbeid moét doen ten deel worden? Almede zoo wij meenen, altsins niet in den regel.

Wij ook hier-bij de gehoudeheid van den Staat tot pensioneren, om hoezegredenen, aan de ver- zorg voor het welzijn der ambtenaren ontleend, en welke zorg het staatsbelang zou te lijden.

De Minister ter verdediging dier gehoudeheid: "Wij zijn gebonden door antecedenten, wij zijn gebonden door hetgeen bestaat." Dit zijn niet, Excellentie, altsins niet in het algemeen; altsins bijkens uwe eigene woorden en handelingen. De wet zelve zou toch ook inbreuken op, of ingaan in de antecedenten, en hetgeen bestaat niet hebben, ware zij aangenomen. (1)

De benoemde commissie tot herziening en der intrekking of vermindering van pensioenen toont, dat de regering zich niet door de antecedenten, en het bestaande gebouwen acht, want zij wil dit en zoo noodig veranderet.

De bestaande alleen een band, ten aanzien van die ambtenaren, welke bijdragen aan het algemeen pensioen-fonds en andere fondsen daarmede, hebben betaald, om aanspraak op pensioenen kunnen erlangen. Deze hebben daardoor regten, welke, zoolang de Staat er middelen toe kan aanwettend behooren te worden geëerbiedigd. Wanneer de Staat bankroet maakte, zouden deze ambtenaren daarin behooren te deelen; doch dit behoort niet van een algemeen gehoudeheid en gehoudeheid ook jegens al die ambtenaren, welke aan fondsen geen deel hebben, of welke eerst later betaald zullen worden, en dus op dit oogenblik nog geen aanspraken hebben.

Wij zien dus uit het voorsgaande, dat de gehoudeheid van den Staat tot het toekennen van pensioenen kan worden gegrond:

1. In het algemeen op het daartoe aanwezig zijn der noodige middelen en het in dit geval wettelijke, aanmoedigende en gemoetstellende oordeel der ambtenaren zelve, dat hunne langdurige diensten, en reeds ieder jaar naar billijkheid beloofd, ook met eenen rusttijd zonder kommer, worden ver-
2. Dat wordt dan eerst nog slechts een zedelijke gehoudeheid.

[Dat men intusschen aan elken staatsburger iets dergelijks op zijnen volbragten werkkring kan en moet toewenschen is buiten tegenspraak, doch niet dit wettelijke vloet geene wettelijke gehoudeheid voort, om het te verwezenlijken.]

2. In het byzonder, op de aanspraken dier ambtenaren, welke aan de pensioenfondsen hebben bijgedragen.

De vraag ontstaat dus, vooreerst, hebt gij middelen, is er ruimte om opofferingen van staatswege te doen, voor zoodanige pensioenen, waarop nog geene verregene regten bestaan?

Zoo neen, dan moogt gij die opofferingen niet doen, of gij handelt in strijd met het algemeen staatsbelang, hetwelk dezelve niet gedooft.

Zoo ja, dan moogt gij die opofferingen doen, zonder daarvoor aan de ambtenaren bezwarende lasten op te leggen.

Zaeken wij nu naar een antwoord hierop, in het wetsontwerp, dan vinden wij ja en neen geantwoord, te weten:

De staatsmiddelen gedoogen het pensioneren niet, wanneer de ambtenaren niet zelve bijdragen, wanneer wij het pensioenfonds niet met het nieuwe fonds kunnen ineen smelten.

Zij gedoogen het wel, wanneer die beide zaken gescheiden.

Maar om die beide zaken te kunnen doen plaats vinden, wil men:

1. Bezwarende opofferingen van de ambtenaren in het algemeen vorderen, waarmee, kondemien de stemmen opnemen, gewis de meerderheid geen vrude hebben zou.

2. Beschikken over een fonds tot algemeen einde, hetwelk daartoe niet was bijeen gehragt, en waarvan men niet weet of zij, die het byeenbragten, tot dat einde zouden willen afstand doen.

Wij gelooven, dat het juist deze twee bezwaren zijn, waarop het ontwerp bij de Staten-Generaal heeft schipbreuk geleden; behalve misschien ook nog op het onbestemde van art. 34, ten aanzien der verregene regten en het bezwaar voor 's rijks schatkist; waardoor dan de stelling des Ministers zou worden tegengesproken, dat de staatsmiddelen het pensioneren gedoogen, wanneer slechts de twee voorschrevene zaken plaats vinden.

Na dit alles wordt het inderdaad hoogst moeijelijk om een goed wetsontwerp, hetwelk hoop op den bijval der Staten-Generaal kan doen roeden, voor te stellen.

En nogtans zulk een wetsontwerp achten ook wij in geenen deele onbelangrijk, en, wij zeiden het reeds bij den aanvang, de motieven door den Minister daarvoor opgegeven, kwamen ons meerendeels afdoende voor. Niet echter de gehoudeheid van den Staat, om te pensioneren in het algemeen staatsbelang en omdat de Staat dit behoort om goedgediend te worden; maar om, daar er nu toch voortdurend gepensionerd wordt, daarvoor ten minste goede en billijke regelen te zien vastgesteld; om het lot der bijdragers aan fondsen te beter te verkeren; en om eindelijk misbruiken van regeringswege, in het toekennen van pensioenen, voor te komen, welke misbruiken nu ook, ja, door de verwerping van begrotingen kunnen worden tegengegaan; doen hoedavig middel, wanneer het door zachtere kan worden voorgekomen, voor het belang van het staatsrediel steeds als minder wenschelijk te beschouwen is.

In een volgend artikel reggen wij derhalve ons gevoelen omtrent de hoofdbeginselen, welke, bij de zamenstelling van een wetsontwerp zouden behooren te worden gevolgd, om hoop te kunnen geven op deszelfs aanneming bij de Tweede Kamer.

NIEUWSTIJDINGEN.

DUITSCHLAND.

FREIBURG, (in den Breisgau), 18 Junij. Een berigt uit Weldkirch vaugt aldus aan: — Ongeluk op ongeluk! — Het jaar 1842 onderscheidt zich door brandrampen. Het gevoel wordt als verstoemd door de massa der vreeselijke tijdingen, welke ons van verre en van nabij toekomen en

waarbij telkens talrijke menschenoffers vallen. De aanheg- dende droogte bij de tegenwoordige droogte, heete lucht, begunstigt buitendien het ontstaan en uitbreiden van huis- en boschbranden, van waar ook onze omstreken niet verschoond gebleven zijn. — Na dezen aanhef wordt het berigt medegedeeld, dat den 13. dezer te Unterspitzbach een brand uitgebroken is en dat twee aan elkander heien- dende groote pachtboven met alle nevengebouwen zoo plotseling in velle vlam stonden, dat niet alleen het talrijke vee met alle gereedschappen daarbij verloren gingen, maar zelfs vijf menschen eenen vreeselijken dood in de vlammen vonden. Het jammergeschreeuw der stervenden weergalmd vruchteloos; geene menschelijke hulp was mogelijk; een moeder, welke haren zuigeling in het brandende huis hoorde schreeuwen, moest met geweld tegengehouden worden, zich in den gloed te werpen, alwaar zij met haren lieveling zou omgekomen zijn. Vijf vreeselijke verminkte lijen werden van onder het puin opgegraven en van de geredden zijn onderseheidene gevaarlijk gewond om een kind vermoedelijk reeds overleden. Dit ongeluk is te opvallender daar de bewoners van het huis niet in den slaap, maar op helderen dag, in huis en stal hezig, door den brand overvallen zijn geworden.

NEUFCHATEL, den 16. Junij. In de voorgaande week had te Saxon een vreemde doopsbediening plaats. De pastoor weigerde een nieuw geboren wereldburger te doopen, dewijl zijn vader tot het genootschap Jong Zwitserland behoort. Onbekommerd over deze weigering, verzamelden zich vele inwoners en vierden een doopfeest, zoo als de jaarboeken hetzelfde nog niet hebben medegedeeld. Een advocaat verrigte de doopsplegtigheid en alle aanwezigen waren doopsgetuigen. Na deze verrigting, werd dezelve door het lossen van het geschut ook aan de omstreken bekend gemaakt.

(Kölnische Zeitung.)

FRANKRIJK.

PARIS, den 26. Junij. De politie, onderzigt, dat de straat Jeannisson de verblijfplaats was geworden van in vrijheid gestelde galei-boeven, roovers en gauwdiven, die altijd met een menigte meisjes huisden, heeft heden morgen die straat aan beide zijden afgesloten en een algemeen huisonderzoek gedaan. Het gevolg van deze expeditie is geweest de gevangenneming van een talrijke bande der gevaarlijkste lieden. Deze waren gekleed in blauwe kielen met gelijksoortige petten, en, ten getale van meer dan 200, georganiseerd om de politie in het Palais royal en omstreken tegen te werken. Men gaf teekens door te fluiten, en wist alzoo elkander, als door een telegraaf; de tegenwoordigheid van agenten van politie te verwittigen. Door middel van deze contre-politie waren zij geslaagd, met een voorbeeldeloze behendigheid, een menigte rooverijen te plegen en schrik onder de inwoners te verspreiden.

— Er zijn nadere berigten nopens de aardbeving van St. Domingo. De stad Haiti is geheel verwoest, er zijn slechts 2 huizen blijven staan. Het getal slagtoffers is niet zoo groot als men in den beginne heeft opgegeven; men berekent dezelve op 4000. De stad Port-au-Prince is ook vernield; doch de meeste menschen hebben zich aldaar gered. De berg, waartegen St. Marc. is gelegen, is aan tweeën gescheiden, en een gedeelte der stad verwoest.

— Men zegt, dat de berigten uit Indië door de pak- ketthoof den 21. te Marseille aangebragt, niet zoer gerust- stellend zijn. Ten gevolge van den opstand in Afghanistan zouden ook verscheidene provincien van Hindoestan in opstand zijn gekomen, en de Engelsche troepen daardoor hoe langer zoo meer in gevaar verkeren.

NEDERLANDEN.

's GRAVENHAGE, den 26. Junij [Het verspreid gerucht, als zou Z. Exc. de minister Rochussen als Gouverneur-Generaal naar Java vertrekken, wordt van goederhand wedersproken.

— Van den Helder schrijft men van 'den 26. Junij: Wij zijn in de gelegenheid gesteld uit een zeer authen- tieke bron het volgende berigt te kunnen doen toekomen, dat voor velen daarbij belanghebbenden niet onbelangrijk zal zijn te vernemen: In de maand November des vorigen

jaars is een Amerikaansche brik, en in Februarij van dit jaar, een Engelsch koopvaardij fregat in de straat Balie op dezelfde plaats vergaan, alwaar in het begin des vorigen jaars de Hollandische schreepskapt. *Blom*, zijn fregatschip *Overijssel*, aan boord van hetwelk zich de *Konink Lucassen* bevond, ongelukkig heeft verloren en welk ongelukkig toeval aan het verloop der stroomen in die wateren geheelig moet worden toegeschreven. Deze omstandigheden zullen zeker veel tot regtvaardiging bijbrengen van dien braven en knindigen zeeman, van wien wij niet genoeg vernemen, dat hem weder een nieuw koopvaardij schip ter voering is toevertrouwd.

— Naar men verzekerd, zal den 27. van hier naar Vlissingen, vertrekkende *Z. M. fregat de Maas*, ten einde aldaar als wachtchip in dienst te worden gesteld; genoomd fregat zal gesteept worden door *Z. M. stoomschip Bina*, Kommandant Luit. ter 1^e klasse *Baars*.

(Utr. C.)

— Met *Zr. Ms. fregat Palembang*, aan boord hebbende den Schout-bij-Nacht *Lucas*, zijn tijdingen van Java ontvangen tot den 10 Maart II. Op het eiland herrschte ene volmaakte rust, doch de ongewone droogte van 1841 had, bij het invallende regens, aanleiding gegeven tot vele ziekten, doch gelukkig van geen hevigen aard.

Van Sumatra waren te Batavia berigten ontvangen van eenen geruststellenden aard, ook ten aanzien van het district *Mandehing*, alwaar onlusten aangekondigd maar gelukkig niet uitgebarsten waren. Er bestond wel het vermoeden eener zamenlooping van eenige hoofden, doch genoegzaam daden ontbraken om dat vermoeden te bevestigen, hetwelk voor het overige slechts op zijdelingsche berigten gegrond was. Intusschen waren er militaire voorzorgen genomen, zoodat zich in die landen een vrij talrijke mobiele kolonne bevond, welke bijeenreiking voldoende was geweest om alle voornemens tot opstand, zoo die bestaan hebben, te verwijderen. Na een nauwkeurig onderzoek waren drie hoofden van *Mandehing*, wier gedrag geene voldoende waarborgen scheen op te leveren, tijdelijk naar *Natal* verwijderd.

Tijdingen van Banda, van den 26 November II., deelen de volgende bijzonderheden mede wegens een merkwaardig natuurverschijnsel, op dat eiland voorgevallen:

Nadat de vuurberg aldaar sedert eenige dagen sterk had geraakt, en eene drukkende hitte, gevoeld bij eene, met tusschenpozen, heerschende doodelijke windstilte, het vermoeden eener op handen zijnde aardbeving had opgewekt, deed zich werkelijk op den 23 November een ligte schok gevoelen, die wellicht 50 à 60 seconden aanhield. Op den 26 daaraan volgende, des morgens ten 6 ure, ontwaarden men op nieuw eene schudding van den grond gedurende een paar minuten. Kort daarna hoorde men in de verte een zondring geluid, als dat van een zwaar nedervallenden regen, en spoedig deed zich het vreemd verschijnsel, als eene zeebeving komen, door de geweldige slingeringen en bewegingen der ter reede liggende schepen. De zee rees somtijds binnen den tijd van twee minuten meer dan negen voeten boven haar gewoon standpunt, en ontzettend was het gezigt der woede waarmee de golven nu tot ongewone laagte ineenslootten, dan weder met vernieuwde kracht opstegen. Meer dan drie kwartier hield deze zeebeving aan, welke zonder aanzienlijke schade of ongelukken is afgelopen, vermits het juist was: doch waarvan de gevolgen allertuigst konden zijn geweest, indien de vloed den waterspiegel zeven à acht voet hooger had doen rijzen.

GEMENGDE BERIGTEN.

Prins en Prinses Frederik der Nederlanden zijn den 12. dezer te Petersburg aangekomen. — *Mohemmed-Ali* is zeer tevreden over de presenten hem door den Paus gezonden; hij betuigt in een brief zijnen dank, en noemt Zijne Heiligheid: *S. S. Eminence vrome Beatitude et Lieutenant des Césars*. — De oude *Abraham Magazis* is te Zierikzee weder van de pers gekomen. — Volgens Kon. besluit kunnen in Napels geene burgerlijke ambtverzen voor zij den ouderdom van 65 en militairen voor zij dien van 60 jaren bereikt hebben, aanspraak maken op pensioen. — Te Napels staat een doofstomme teroet, beschuldigd van moord, het verhoor zal door middel van een tolk geschieden. — Utrechtsehe studenten schieten aldaar uit hunne kamers met balletjes klei op de voorbijgangers, door welke riddelijke uitspanning reeds eene vrouw zeer gevaarlijk aan het oog gekwetst is. (Avondb.) — Een Professor heeft te Utrecht eenige studenten, onder het uitdeelen van schakelagen, de liefelijke, welluidende woorden toegevoegd van: handien, schurken, krenge, lage honden, kwade jonpeens, enz., hetwelk besloten is door de stichtelijke woorden: ik zal je door de d... r steken! Zeer fraai voor een Hongeroede Heer! (Idem.) — Teissier, gebreveteerd door *Z. M. den Koning*, heeft in zijne muzikale zaal van den hon tot Amsterdam, de prijzen thans zoo laag gesteld, dat rijk en arm, oud en jong er niet de meeste rindelijkheid en spoeit het haar gesneden en gekapt kan worden. (H. B.) — De Generaals *Daine* en *Nijpels*, benevens eenige andere hoofd-officieren zijn buiten werkelijke dienst gesteld. — In Antwerpen heeft de politie huis-onderzoeking bij de wazdregers en messenmakers gedaan en een groot getal duiken in beslag genomen. — Men denkt, dat *Francis naar Batavia* zal gesonden worden. — Te Toulon heeft een schildwacht een matroos doodgeschoten, die op zijn Qui

vive! niet had geantwoord. — De hertog van Saksen-Weimar wordt te Parijs met zooveel onderscheiding behandeld, dat sommige dagbladen daarvoor hunne aanmerkingen maken. — De Belgische goetel Rembrandt heeft te Antwerpen een lading hompen en geschuit in, voor den Pacha van Egypte. — In Beijeren wordt Maas veel voor Spanje en de Spaanjarren geboden. — In het kantoor van Jufv. Officiers modernakster in de Gasthuisstraat te Gorinchem is een klein braudje gebuist. — In het dorp Illfurth, Departement du Haut Rhin, zijn meer dan vijftig woningen, benevens het gemeentehuis en de school, door brand vernield. — De Eng. Minister *Graham* heeft in het Huis der Gemeenten, erkend, dat meer dan 1,200,000 menschen door de Kerspen moeten onderhouden worden.

STAAT DER ISRAELITEN IN NEDERLAND, EN ONPARTIJDIG OVERZICHT OP DERZELVER HOOFD-COMMISSIE.

Na al hetgeen er sedert eenigen tijd geschreven en voorgevallen is, zie ik met leedwezen dat, toen ik eenige maanden geleden, de pen opvatte, tegen hetgeen in het *Handelsblad* van den 18. October II., van wege den heer *Hertzfeld* aangekondigd werd, ik mij in de gedachte van dezen keer niet vergist. Het bevestigd zich thans, dat hij, het werkzigt is der zogenaamde hervormingsvrienden; en hetgeen vroeger nog een twijfel was, of deze door eene hooger magt zouden ondersteund worden, is nu eene zekerheid geworden. De Hoofd-Commissie tot de zaken der Israëlieten binnen dit rijk was, wel is waar, nimmer onfeilbaar in hare handelingen, en verwierf niet altoos de achting der godvruchtige Israëlieten; maar zij wist toch, in alle tijden, nog een zeker standpunt te houden, dat haar voor openbare aanvallen veilig stelde. Hiervan echter is zij geheel afgetreden en de Hoofd-Commissie ontziet zich nu niet meer, om aan het het hoofd der ondenkende partij alle pogingen in het werk te stellen en te ondersteunen, die tot den ondergang van den joodschen godsdienst leiden moeten. Even verachtelijk als het eerste schrijven van den Hr. *Hertzfeld* aan de H. C., in de oogen van ieder opregter Jood was, even zoo ook was de aanschrijving van deze, aan alle Israëlitische gemeenten, binnen dit rijk. Ja, met verbazing en verfoeiing zag en alle godsdienstige Israëlieten op den brief van 23 December II., waarin de H. C. zich niet ontzien heeft, om te zeggen, dat zy vermenst, dat er middelen behooren beraamd te worden, om te bewerkten, dat de godsdienstuitoefening op eene meer plegtige wijze wordt verricht, en verbeteringen verlangd, waarvoor alle aanstooteligheden weggeruimd worden. Ook spreekt zij daarin van ineenlooping misbruiken. En nu vraag ik de H. C. welke misbruiken zij, waarover zij zich beklaagt, welke verbeteringen die onze godsdienstuitoefening noodig, en welke aanstooteligheden de H. C. wij weg ruimen? waarop ieder waar Israëliet antwoorden moet: geene. Maar de H. C. ook wij geene verbeteringen, zij wij geene godsdienst, zij wij slechts met den geest des tijds mede werken; en dit kan de Jood, in de uitvoering van zijne godsdienst, niet doen. Getuige hiervan de hooggeachte brief van wijlen den WelEerwaarden en geleerden Oppert-Rabin der Nod. Israëlitische Hoofd-Synagoge alhier, destijds, aan den Minister, van Eeredienst gerigt, waarin hij, ten slotte verzocht, dat alle bemoeijingen van wege de H. C. met de godsdienst, gestaakt zullen worden. Eere ook, ten deze, aan den WelEerwaarden heer Oppert-Rabin der Hoofd-Synagoge te Leeuwarden, die ook daideijk de aanschrijving der H. C. der verachtelijke prijs gaf en zich, aan het hoofd van den grooten kerkeraad zijner gemeente, schriftelijk tot den Minister wendde, met kennisgeving, dat zij de beoogde wijzen der H. C. te deze niet erkonden. Met dit alles nogtans schijnt de H. C. nog niet voldaan te zijn en wij alsnog van den door haar gehandelden weg niet terug keeren, hetgeen zij hooft, door de rondzending van hare zijde, aan alle Israëlitische kerkbesturen, van het onlangs uitgekomene geschrift van den Hr. *Hertzfeld*. De laatste voorkomende nieuwe veranderingen dragen zoo wel, door hare gekerd en op eene lengtenachtige wijze uitgelegde aanhalingen, als door de voorafgaande hoogmoedige taal (die wensins aan eenen herder of predikant past) voor elken vromen Jood, de klaarste blijken, dat men hierdoor niet de godsdienst veranderen maar wel dezelve ondermijnen wil. De Hr. *Hertzfeld* schijnt, even als hij zijnen persoon, naar den hedendaagschen tijd veranderd heeft, ook zoo voor zijne geloofsgenooten de godsdienst hunner voorouders te willen veranderen. Maar dit gaat niet zoo ligt door: men kan zich zelven wel den haard af scheren en eene nieuwe kleederdracht aannemen, maar de Goddelijke wet, aan het volk Israëls gegeven en die in alle opzichten nog van kracht is en bestaat, kan of zal door *Hertzfeld* of zijne aanhangers, of wel door de H. C. niet veranderd worden. En hiertoe willen wij alle verdere beoordeeling over de Herzfeldsche partij staken. Aan de H. C. nogtans, zullen wij nog eenmaal te rade geven, of het niet beter ware van den door hen ingeslagen weg af te gaan en hunne vervolgingen, tegen de Godsdienstige Israëlieten niet verder te doen voortduren. Want wat toch kan hun inzicht, wat hunne uitkomst, wat hun loon wezen? Wij gelooven volcarme, dat zij verkerd ingelicht zijn en door eene bedriegelijke drifiver aangespoord worden. Willen zij de opvoeding der jeugd, de maatschappelijke zeden, de landtaal, het welzijn der samenleving bevorderen, dit is zeker vroeger ook het doel der commissie geweest. In zij zullen ons toch niet voorwerpen, dat zij dit nu beter inzien, dat zy kundiger zijn en meer doortzigt hebben, dan hunne voorgangers. Dit loch zou te veel zelfverbeelding van hunne zijde wezen; de H. C. kan toch niet voorgoeden tegenwoordig meer geleerdheid, in zich, te bezitten, dan gedurende den tijd, toen zij den geleerden en beroemden referendaris *Assen* tot mede en voorzitter had; hij, die gedurende zoo vele jaren 'gevoegzaam het geheel regterlijk wezen binnen dit rijk bestuurd, bij die de regterhand van den toenmaligen Minister van Justitie was en die grootendeels werkzaam geweest is, aan de

vervaardiging van het Nederlandse welboek. En schijnt het, dat men, sedert zijnen dool, eenen anderen weg inslaat: men heeft, sedert dien tijd, banden losgemaakt, en wil de persoonlijke gevoelens sommige leden der H. C. die wellicht, door hunne medezelven niet onderscheiden en in een verkeerd oordeel aanschouwd worden, de menigte opdrijven. Op een gelijke wijze echter, handelsgeschiedt, een man: bedenkt dit bij ieder der H. C. zij, die nu bij al uwe handelingen (al waren dezelve een regtvaardig of goed) bedaardheid en opregtheid aan de legiet; laat u thans niet, door dwaalbegrippen, lokken, of door huicheling bedriegen. Tracht niet, geloofsbroeders datgeen te ontnemen, wat zij hen nu zoudt kunnen terug geven; laat aan uw geweten de kniet drukken, dat eens anderen bezwaard te hebben, niet toeh-diet niet, dat uwe ziele alsoo beoordeelt: admet de brief van wijlen onzen eerwaardigen Oppert-Rabin van de Hoofd-Synagoge te Leeuwarden, en eind (zal ik het zeggen) de brief van den grooten kerkeraad der Ned. Portugesche Israëlitische Hoofd-Synagoge te Amsterdam, zeer onlangs, tot den Minister van Eeredienst, houdende verzoeken, namens de gemeente, om opzendingen te zijn van alle de bemoeijingen der H. C. weder hunne zoo lang onthoudene regten terug te bekomen, genoeg aan, dat volen, ja zeer yelen zich, regt, beklaagt en bevreemdt zijn. En wat hij nu dit alles, nog weigerachtig blijven, om aan de stren regtvaardigheid gehoor te geven, en u laten wep door eene hoop vrienden, die, niet alleen zelve alle godsdienstigheids, maar wier vorderingen slechts onbillijkheid gegrond zijn. Want wie zijn, vragen in ernst, en op uw geweten af, de personen die opdoen, om de godsdienst, of deszelfs uitvoering te veranderen en verbeteren? Immers geene als godsdienstige of godgeleerde bekende mannen, maar wel alle menschen die bijna nooit in de Synagoge verschijnen, alleen onkundig in den talmoed en deszelfs commenten, maar zelfs wellicht geheel onbekend, met de Joodsehe gebeden zijn, en die de hebreuwsche taal alleen niet verstaan, maar misschien nauwelijks kunnen. Daarenboven zouden zij ons de godsdienstige voorschriften, die dezelve met voeten trappen en het openbaar, verzaaken. Hunne onbillijke en ongegraven op te noemen en te wederleggen is hier de tijd niet voor; hunne laster en logentaal te beantwoorden doet niet, en verre beniden ons des te meer, op haer, in eenen pennestrift over de godsdienst te komen alleen vragen wij, aan ieder welkenkend met om het even van welk geloof, of de Jood, die openlijk sabbat en feestdagen ontheiligt, door op lands burg voor de regtbanken en elders, op die dagen, te schreef of hij, die, openlijk in zijnen winkel, handelt en verkooft, schrijft en geld ontvangt, of wel, op die dagen, openbare wegen en straten in rijtuigen of te paard en met eene roekende cigar in de mond in kofsch en elders te zien is, terwijl de vrome Israëliet zijne genoten in de Synagoge uitstort en den sabbat heiligt, zijne genooten, de wet, en de uitvoering van zijnen goddelijk moet voorschrijven. Ja, wij schamen ons niet, met uing nederziedig, op het bespottelijk licht, waartoe nietsbeduidende, doch in hunne eigene oogen zeer gele en verlichte Joden, de meerderheid der Israëlieten, aan hunnen godsdienst gehecht zijn en hiervan, in opzigt, willen afwijken, trachten te stellen, aan van welke gezondheid, hij ook zij, zelfs aan de bescha wereld, tot eenige verantwoording te zeggen, dat, ere als wij, den vrienden Jood, beletten kunnen, te en laten, wat hij wil, de kerk al of niet te bezoeken in openbare plaatsen en gezelschappen te eten of drink helgeen ieder weet, dat, voor de Israëlieten, verboden den sabbat en feestdagen niet te houden, en meer de lijke, even zoo min ook wij, door deze dwalende eedele wenschen, ons de wet willen of zullen laten schrijven. En mocht het nu een vier personen nog welgevallen wezen, om tegen mij of mijne gevoelens te nemen, door scheld- of schimpwoorden hiertoe het licht te doen verschijnen, dan kan hij dit onge doen, vermits ik reeds vooruit alle tegenbeantwo van mijre zijde ontzeg, dewijl mijne bedoeling niet is, lange dien weg eenige twist aan te knoopen, maar alleen wil trachten nog eenigen invloed te verwerven, waar zulks waarachtiglijk en mogelijk is.

Ik zeg hierbij de onpartijdige Redactie van dit dank, voor de plaatsing mijner toezonden stuk de H. C. ten slotte toevoegende: e keer terug van verkeerde handelingen, zoo gij het ons niet tot e duron pligt wilt maken, om bij het gouverneme te houden op uwe ontbinding, of ten minste e eindigen van alle ondoelmatige bemoeijingen.

's GRAVENHAGE, Junij 1842. J. D. P.

ZEETIJDINGEN.

VLISSINGEN, den 28 Junij. Sedert den 25 dezer zijn reeds gekomen:

Voor Antwerpen bestemd:
National, J. Rau de, Rio Janeiro, koffij; Artemio Gringon, Batavia, rind en koffij; The two sisters, T. C. de, volhout; Epalarte, R. Sprout, Cotes, suiker; J. Lyth, Marseille, suikergod; Triton, G. George, minge, koffij; Wilhelmus, J. Thompson, 2 Rio Janeiro; Henriette, J. Joanna, A. Kreutz, Livorno, marmer.

Voor Good bestemd:
Huida, W. J. Cobi, Havana, suiker; Jantina, J. B. Bordenau, wijn.

Van Antwerpen zijn de Schelde afgekomen en van de naar zee gezind:
Friederik, J. P. Voss, Amst. H. E. M. van Sclon, Ballot, Oostze, Rodfuis, J. K. Bolhuis, suikergod; Middelburg, den 27 Junij, Gisteren, later reeds vervoerd het schip *Mercuria*, kapitein J. Kuoger, en van voor deze stad, met koffij, suiker, indigo, tin en lian.

Te Vlissingen, bij A. W. VAN BIEREN